

[Arbejdsministeren.]

mindre ønskværdigt; og med det sigte at afbøde de uheldige virkninger, den gældende bestemmelse i enkelttilfælde kan resultere i, indeholder lovforslaget en bemyndigelsesbestemmelse, hvorefter lovens bopælskrav kan fraviges.

Herom og om det i øvrigt i forslaget indeholdte henviser jeg til forslaget og de dertil knyttede ret udførlige bemærkninger.

Fra Arbejdsløshedskassernes Samvirke og i øvrigt fra anden side har der været rejst kritik af den gældende lovs bestemmelser om pensionisters forhold til arbejdsløshedssforsikringen.

Regeringen mener, at denne kritik er velbegrundet, og spørgsmålet er for tiden genstand for en indgående og hurtig overvejelse, i hvilken socialministeriet er inddraget.

Jeg anbefaler herved lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Uden for dagsordenen giver jeg ordet til hr. Orla Møller, for at han som ordfører for forslagsstillerne kan fremsætte det i dag anmeldte forslag til folketingsbeslutning.

Ordføreren for forslagsstillerne (Orla Møller): Jeg har hermed den ære for folketinget at fremsætte forslag til folketingsbeslutning om nedsættelse af et udvalg til at gennemgå budgetforslagene for 1973-74 — 1975-76. Forslaget lyder:

Der nedsættes i folketingsåret 1971-72 et folketingsudvalg på 17 medlemmer til sammen med økonomi- og budgetministeren at gennemgå budgetoverslagene for 1973-74 — 1975-76.

Forslaget fremsættes i fællesskab af alle her i tinget repræsenterede partier, og jeg anbefaler på deres vegne forslaget til hurtig gennemførelse.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Eksemplarer af det nu fremsatte forslag til folketingsbeslutning vil blive omdelt.

Jeg gør opmærksom på, at der er min hensigt med tingets forventede samtykke at sætte det nu fremsatte forslag til folketingsbeslutning til første og anden (sidste) behandling i senere møder i dag.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension og lov om pensionering af civilt personel m. v. i forsvaret.

(Lovforslaget (nr. 105) findes i tillæg A. sp. 1733, fremsættelsen i tidenden sp. 2480).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Normann Andersen: Hver gang en ny lov ser dagens lys, vil der naturligt opstå visse problemer i forbindelse med overgangen fra den foregående lov til den nye lov. Man må som regel supplere med en række overgangsbestemmelser, hvilket også har været tilfældet ved loven om tjenestemandspension. Sidst fandt dette sted for finansåret 1970-71 ved en række tekstanmærkninger på tillægsbevillingsloven.

Da man på nuværende tidspunkt kan konstatere, at der fortsat vil være behov for at anvende disse bestemmelser, er de nu indføjet i dette forslag til lov om ændring af lov om tjenestemandspension.

En af disse bestemmelser går bl. a. ud på, at der kan ydes et pensionstillæg til den tjenestemand, der ville have fået en højere pension, såfremt vedkommende var pensioneret efter 1958-loven i stedet for efter 1969-loven. Med dette pensionstillæg hindrer man en ellers opstået uretfærdighed. Beløbsstørrelsen, det drejer sig om, er selv sagt den forskel, der følger af de to loves beregningssystemer.

Endvidere er der i lovforslaget indsat en bestemmelse om, at der fortsat kan ydes en pension efter tilskadekomstreglen til polititjenestemænd eller eventuelt disses enker, når den pågældende polititjenestemand er blevet afskediget eller afskediges på grund af utjenstdygtighed, der skyldes følgerne af ophold i en tysk koncentrationslejr.

I denne forbindelse føler jeg trang til at udtrykke min glæde over, at paragraffen indsættes i lovtæksten som en yderligere sikkerhed for de polititjenestemænd, der uforskyldt måtte lide under sidste krig. De er fortsat sikret et økonomisk eksistensgrundlag, uanset at deres helbred måske vil medføre en for tidlig afgang fra tjenesten, og det synes jeg de fortjener.

[Normann Andersen.]

Ligeledes får økonomi- og budgetministeren ifølge dette lovforslag bemyndigelse til at lade det såkaldte samordningsfradrag nedsætte eller helt bortfalde. Det sker i de tilfælde, hvor den samordnede efterløn er lavere end den samlede pension iberegnet den indtægtsbestemte folkepension, der var gældende forud for 1. april 1970, da reglerne om samordningsfradrag trådte i kraft. Da det ofte er dem, der får den laveste pension, der rammes på dette område, kan jeg kun erklære mig tilfreds med denne ændring.

Endvidere foreslås det i nærværende lovforslag, at der gives adgang til i pensionsalderen at medregne den tid, en tjenestemand efter sit fyldte 25. år har været ansat på overenskomstvilkår inden for staten og i en række offentlige virksomheder. Det er et logisk supplement til den allerede gældende bestemmelse i pensionslovens § 4, stk. 2, hvorefter en sådan medregning af pensionsalder kan ske, når en person har været ansat på tjenestemandsvilkår i en stilling med en pensionsordning svarende til tjenestemandsområdets.

Hidtil har man, når en person efter forudgående ansættelse på overenskomstvilkår blev ansat som tjenestemand, skullet skaffe sig en særlig hjemmel på normeringsloven, hvis man ved fastsættelse af hans pensionsalder skulle medregne en del af den tid, i hvilken han som overenskomstansat havde været medlem af den anerkendte pensionskasse. Det nye er altså, at der ved den foreslåede bestemmelse nu indføres en generel lovhjemmel, der træder i stedet for de særlige bestemmelser på normeringsloven.

Det kan oplyses, at samtlige punkter i lovforslaget har været forelagt tjenestemandenes centralorganisationer, der uden bemærkninger har tilsluttet sig lovforslaget.

Sluttelig er der kun at oplyse, at udgiften til lovforslagets gennemførelse for indeværende år maksimalt bliver 200.000 kr., og at det i de nærmeste finansår antages ikke at ville overstige 300.000 kr. årlig.

Jeg kan hermed på den socialdemokratiske gruppes vegne anbefale lovforslaget.

Adam Møller: Også det konservative folkeparti finder det praktisk, at vi nu, da vi har set disse overgangsbestemmelser virke

og set, hvorledes de nødvendigvis må tilpasses for at tilgodese alle de hensyn, der er at tage både til de ansatte og til staten, afløser den hidtidige ordning, hvor vi igennem tekstanmærkninger på tillægsbevillingsloven har ordnet forholdene, med en lovfæstelse.

Da nu både ministeren i sin fremsættelsestale og den foregående ordfører har gennemgået lovforslaget, skal jeg kun knytte enkelte bemærkninger til dets bestemmelser.

Det glæder os, at man stadig væk har opmærksomheden henvendt på de polititjenestemænd, som led skade under besættelsen, og på deres enker, således at de kan få tilfredsstillende forhold, og at disse forhold nu bliver lovfæstet.

Jeg har også bemærket, at man, hvad jeg finder rimeligt, letter overgangen til en eventuel statstjeneste for folk, der tidligere har været ansat i stillinger af offentlig karakter i kommuner eller koncessionerede selskaber, sådan at de mod at indbetale til staten den udtrædelsesgodtgørelse, der tilkommer dem for deres hidtidige pensionsordning, kan gå ind i statens pensionsordning fra ansættelsestidspunktet i staten. Jeg tror, det er et led i den mere smidige ordning ved ansættelser i staten, som vi tilsigtede, da vi arbejdede i tjenestemandskommissionen af 1965.

På samme måde er jeg meget tilfreds med, at den ordning, som vi hidtil har haft for at sikre os videnskabelig assistance fra de øvrige nordiske lande, nu udvides. Når man ikke er dansk statsborger, kan man ikke få tjenestemandsansættelse, men en videnskabsmand fra et af de øvrige nordiske lande har alligevel kunnet få pension. Denne ordning udstrækkes nu til også at gælde videnskabsmænd fra andre lande end de nordiske. Jeg tror, det vil gavne forskningen og den videnskabelige undervisning her i landet, at disse muligheder åbnes, og vi kan tiltræde det.

Endelig vil jeg gerne sige, at vi i det konservative folkeparti betragter det som en naturlig og glædelig ting, at lovforslaget har været forhandlet med tjenestemandenes centralorganisationer, og at disse centralorganisationer har givet deres tilslutning til lovforslaget.

Det er muligt, at der er enkelte detaljer i lovforslaget, vi skal se på i lønningsudval-

[Adam Møller.]

get, men i princippet kan det konservative folkeparti give tilslutning til en velvillig og hurtig behandling af lovforslaget.

Arne Christiansen: Til de dele af lovforslaget, der kun drejer sig om lovfæstelse af det, der hidtil har været praksis hjemlet i tekstanmærkninger på tillægsbevillingsloven, har jeg ingen kommentarer ud over, at jeg deler de foregående taleres tilfredshed med, at man får lovfæstet hjælpen til dem, som stadig lider under ophold i tyske koncentrationslejre og andre former for tilskadekomst under besættelsen. Selv om det ikke hører ind under dette lovforslags behandling, må man måske minde om, at der også er andre samtundsgrupper, der stadig lider under sådanne følger, og som vi må have opmærksomheden henvendt på.

Når det derimod drejer sig om tilvejebringelse af hjemmel for økonomi- og budgetministeren til at bestemme, at man ved ansættelse af en tjenestemand kan tillægge ham den pensionstid, han har haft over det 25. år ved overenskomstansættelse, kunne det nok give anledning til lidt betænkelighed, når man tager i betragtning, at overenskomstansatte ofte har betydelig større lønmæssige fordele, end tjenestemænd har, og nu altså skal have en tjenestemandsfordel ved den bemyndigelse, som man vel kan sige at ministeren her får. Men da jeg har forstået, at man har efterlevet den praksis tidligere, at det altså kun er en knæsættelse af et princip og det jo også forudsætter anbefaling fra lønningsrådet, ligesom der er et par yderligere betingelser, så tager vi dette med i lovforslaget.

Jeg deler som den foregående taler glæden over, at pensionsmuligheder for videnskabsmænd fra andre lande nu er åbnet; det kan kun gavne videnskaben og forskningen her i landet.

Med disse bemærkninger kan jeg på venstres vegne anbefale lovforslaget.

Gunner Baunsgaard: Lovforslaget, som foreligger her, betyder en ajourføring af nogle nødvendige bestemmelser om pensionsregler for en gruppe tjenestemænd, som er bragt i en uheldig situation mellem løn-

nings- og pensionsloven af 1958 og tjenestemandspensionsloven af 1969.

Lovforslaget vil også gøre det muligt for overenskomstansatte inden for stat og kommune ved ansættelse som tjenestemænd at få deres tidligere pensionsordning overflyttet på nogle nærmere betingelser. Dette kan f. eks. dreje sig om læger og sygeplejersker og fra andre grupper f. eks. ingeniører og jurister.

Lovforslaget omfatter også politibetjente eller polititjenestemænd, der ved deres arbejde har lidt tilskadekomst, og ligeledes polititjenestemænd, der har haft ophold i koncentrationslejre og her fået deres helbred ødelagt.

Der vil også være hjemmel til, at civile tjenestemænd i forsvaret, der har haft tjenestefrihed på grund af tjeneste i udlandet og derfor ikke i denne tid har været pensionsberettigede, nu vil kunne få denne tjenestetid medregnet. Ifølge de tidligere bestemmelser måtte der tages stilling i hvert enkelt tilfælde.

Også enkelte andre personers pensionsordninger omfattes af lovforslaget, og jeg bemærker, at centralorganisationerne har givet tilslutning hertil. Alt i alt vil der ske en forenkling. Der vil ifølge bemærkningerne til lovforslaget fortsat være behov for disse bestemmelser, hvorfor det vil være hensigtsmæssigt at få dem indarbejdet i teksten i tjenestemandspensionsloven. Skulle der være brug for udvalgsarbejde, er vi rede dertil. Vi tiltræder fra det radikale venstre.

Morten Lange: Der er givet lidt oplysninger om, hvad dette lovforslag formodes at ville koste, de er måske ikke engang rigtige, for det er formodentlig udgifter, vi ellers ville have afholdt ved tekstanmærkninger på finansloven. Så vidt jeg kan se, er det ikke umuligt, at det eneste, der virkelig sker, er, at vi sparer ca. to siders tryksværlige i finansloven, idet vi undgår en lang række tekstanmærkninger, så det er jo ikke nogen stor sag. Det er i virkeligheden blot en forenkling af en administration, som i lange tider har været lidt fjollet, fordi det var sager, som efterhånden var automatik, og som skulle udstyres med bemærkninger med navns nævnelse og andet pudsigt i finanslo-

[Morten Lange.]

ven. Jeg synes, det er overordentlig godt, hvis vi kan undgå den slags provinsialismer i en finanslov, som dog trods alt drejer sig om en hel del penge.

Jeg har en lille bekymring vedrørende administrationsformen i disse sager, som jo i realiteten faktisk er automatik. Er det overhovedet nødvendigt, at økonomi- og budgetministeren skal indhente udtalelse fra lønningsrådet? Lønningsrådet har jo en hel del væsentlige funktioner, og jeg synes, det er en lille bitte smule belastende, hvis man skal have udtalelser om ting, som i hvert fald kun undtagelsesvis kan volde problemer. Jeg vil tro, at økonomi- og budgetministeren kan se, hvis der er problemer i indberetningen, og i sådanne sager kan han så afæske lønningsrådet en udtalelse. Alt det med, at noget automatisk skal til høring, selv om svaret i næsten alle tilfælde er et ukonditionelt ja, er administration, som hver gang koster nogle penge, som vi i disse tider såvel som i alle andre kunne spare.

Så er jeg kommet til at filosofere noget over, hvor godt forslaget er vedrørende ansættelse af videnskabsmænd i forskellige stillinger, der skal kunne komme ind under disse bestemmelser. Man nævner som eneste præcise gruppe professorer, og så er der noget, der hedder „lignende stillinger“. Det er jo meget spændende, hvad det kan være, om det er overlæger, så er det en simpel fortolkning, men det, som måske nok snarere er problemet, er, om man går videre i sin fortolkning af denne paragraf. Nu er det jo sådan, at de fleste af disse stillinger ligger uden for tjenestemandssrammen, men udtrykket „professor eller lignende stillinger“ skulle vi måske have defineret lidt mere præcist, så vi er klar over, hvor langt denne paragraf rækker.

Jeg skal ikke gå i detaljer med lovforslaget i øvrigt. Som sagt er det, så vidt jeg kan bedømme det, i alt væsentligt blot en lovfæstelse af ting, som i lange tider eller i hvert fald i et stykke tid har været forholdsvis automatisk i de enkelte tilfælde.

Økonomi- og budgetministeren (Per Hækkerup): Jeg vil gerne takke ordførerne for en velvillig modtagelse af lovforslaget.

Jeg erkender, at det ikke er de store revolutionerende forandringer, der er tilsigtet

med dette lovforslag, men det er en hensigtsmæssig administrativ forenkling, og den synes jeg der er grund til at tage med.

Jeg er da villig til i lønningsudvalget at overveje, om man kan forenkle yderligere. Jeg tænker på det, hr. Morten Lange sagde om, at det måske ikke er nødvendigt at ulejlige lønningsrådet med forskellige sager, som i realiteten kun er ekspeditionssager. Hvis man bliver enig om det i lønningsudvalget, er jeg da meget villig til at stille et ændringsforslag herom, og så vil jeg samtidig love udvalget, at hvis der kommer tvivls spørgsmål, vil de blive forelagt lønningsrådet.

Også det andet spørgsmål, som hr. Morten Lange rejste, og som jeg forstår, han var lidt bekymret over, nemlig om de omtalte rettigheder skulle være begrænset til professorer m. v., kan vi naturligvis drøfte i udvalget. Jeg vil meget gerne være med til, at vi får en hurtig og præcis udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til lønningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om film og biografer.

(Lovforslaget (nr. 104) findes i tillæg A. sp. 1749, fremsættelsen i tidenden sp. 2466).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Første næstformand (Grete Hækkerup): Jeg skal fastsætte en forlænget taletid på indtil 15 minutter for ordførerne i første omgang.

Lene Bro: 1964-loven om film og biografer var på det tidspunkt, den blev til, en både tidssvarende og fremskridtsvenlig lov. Den hvilede imidlertid på forudsætninger, som